

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ЗАТВЕРДЖУЮ

РЕКТОР

Г. Ф. ПОДОМАРЬОВА

« 30 » *серпня* 2019 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СТВОРЕННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА ТА ПОПЕРЕДЖЕННЯ І ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ
(ЦЬКУВАННЮ) В АКАДЕМІЇ ТА ХАРКІВСЬКОМУ
ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ**

м. Харків

ЗМІСТ

1. ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ЗДОБУВАЧІВ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ
2. ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ДОВЕДЕНІ ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ) В АКАДЕМІЇ ТА ХАРКІВСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ
3. АЛГОРИТМ РЕАГУВАННЯ НА ДОВЕДЕНІ ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)
4. РЕАГУВАННЯ НА ДОВЕДЕНІ ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)
5. ДОДАТОК

Правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти

Положення про створення безпечного освітнього середовища та попередження і протидії булінгу (цькуванню) Комунального закладу «Харківська гуманітарно – педагогічна академія» та Харківський педагогічний фаховий коледж є невід’ємною складовою Кодексу « Безпечного освітнього середовища» Комунального закладу «Харківська гуманітарно – педагогічна академія» та Харківського педагогічного фахового коледжу.

Студент Вищого навчального закладу «Харківської гуманітарно-педагогічної академії» є її обличчям незалежно від того, знаходиться він безпосередньо на території академії чи за її межами.

ХГПА – це організація, яка суворо дотримується усіх вимог законодавства, стандартів і правил та очікує від своїх студентів відповідної поваги і дотримання правових норм.

Академія гарантує забезпечення рівних прав усім студентам незалежно від їхнього соціального статусу, статі, віку, національності, релігійних та інших уподобань і сподівається, що взаємовідносини між самими студентами, студентами і викладачами, а також студентами та іншими членами суспільства базуватимуться на взаємоповазі та загально визнаних принципах культури, моралі і етики.

Студенти академії :

- окремо і разом із персоналом закладу своєю достойною поведінкою й цілеспрямованою працею формують позитивний імідж академії;
- поважно ставляться до викладачів, адміністрації, співробітників закладу, чемно і терпляче поводяться зі своїми товаришами, завжди готові їм допомогти;
- є чесними та відповідальними, ретельно готуються до практичних занять, докладають зусиль до своєчасного виконання всіх завдань, складання заліків та екзаменів;
- активно займаються самостійною роботою, використовуючи методичні посібники, рекомендації викладачів, додатково опрацьовують нову

літературу, використовують усі можливості для отримання необхідних знань;

- відповідно до інтересів та уподобань беруть участь у науково-дослідній роботі, конференціях, олімпіадах, виставках, конкурсах, а також у культурно-спортивній та інших видах суспільної діяльності;
- вільно висловлюють свої погляди й переконання, якщо вони не зачіпають аналогічного права інших і не принижують їхньої людської гідності;
- уникають створення конфліктних ситуацій, а в разі виникнення таких ситуацій врегульовують їх на засадах поваги й толерантності;
- ведуть здоровий спосіб життя;
- мають охайний та чистий вигляд, надають перевагу діловому стилю одягу і поведінки, що є традиційними для студентів академії;
- дотримуються Правил внутрішнього розпорядку академії;
- дбайливо ставляться до майна, обладнання закладу, а також природного навколишнього середовища;
- не спізнюються на заняття;
- не провокують конфлікти та не вирішують їх за допомогою фізичної сили;
- не з'являються на території академії в стані алкогольного сп'яніння;
- не вживають наркотичні речовини;
- не приносять на територію академії зброю, газові балончики та інші речі, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини;
- не вживають нецензурну лексику;
- не відвідують заняття в спортивному, відвертому та пляжному одязі.

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу (у разі пропуску занять до деканату подається пояснювальна записка)

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;

- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

У бібліотеці студенти:

- не знаходяться у верхньому одязі (в холодну пору року);
- в читальному залі не розмовляють голосно, не користуються мобільними телефонами;
- не роблять написи на книгах та посібниках, що належать Університету, та не виривають із них сторінки;
- компенсують вартість у випадку псування або втрати бібліотечної книги чи посібника.

У комп'ютерному класі студенти:

- не знаходяться у верхньому одязі (в холодну пору року);
- не користуються технікою без дозволу лаборанта;
- дотримуються правил техніки безпеки;
- дотримуються тиші;
- не роздруковують роботи, що не стосуються навчального процесу;
- не вживають їжу та напої;
- коректно поведуться між собою та з лаборантами.

У гардеробі студенти:

- не здають та не отримують одяг інших;
- дотримуються розкладу роботи;
- не заважають іншим людям вільно пересуватися коридором.

У спортивній залі студенти:

- знаходяться тільки згідно з розкладом та з дозволу викладача;
- займаються лише у спортивному одязі;

- дотримуються правил техніки безпеки.

В їдальні студенти:

- не знаходяться у верхньому одязі (в холодну пору року);
- терпляче та з повагою ставляться до інших присутніх, дотримуються черги до каси;
- після прийому їжі акуратно ставлять стілець, відносять посуд у відповідне місце;
- не чинять галасу;
- не грають в азартні ігри (карти тощо);
- не виносять посуд із зали їдальні.

Палити на території ХГПА заборонено.

**Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в
Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
та Харківського педагогічного фахового коледжу**

Правила, що регулюють відносини між адміністрацією академії, педагогічним колективом, здобувачами освіти, батьками прописані в УГОДІ, що була прийнята загальними зборами від _____ 20__ року (протокол №).
У цьому розділі запропоновано реагування та протидія булінгу.

ПОРЯДОК

подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в академії

Загальні питання:

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)».

2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування).

3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники та педагогічні працівники академії та інші особи.

4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Здобувачі освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти ректору академії.

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява).

3. Заяви, що надійшли на електронну пошту академії отримує помічник ректора, який зобов'язан терміново повідомити керівника закладу та відповідальну особу.

4. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності – особисто ректор академії або його заступник.

5. Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування).

6. Форма та примірний зміст Заяви оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

7. Датою подання заяв є дата їх прийняття.

8. Розгляд Заяв здійснює ректор академії з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа

1. Відповідальною особою призначається працівник академії з числа педагогічних працівників.

2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація заяв, повідомлення ректора академії.

3. Відповідальна особа призначається наказом ректора закладу.

4. Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду заяви ректор академії видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

3. Для прийняття рішення за результатами розслідування ректор академії створює комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) та скликає засідання.

4. Комісія створюється наказом ректора академії.

5. До складу комісії можуть входити педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, ректор академії та інші зацікавлені особи.

6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

7. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то ректор академії зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.

8. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що ректор академії має повідомити постраждалого.

9. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

10. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та служби у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

11. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Терміни подання та розгляду Заяв

1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.

2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.

3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

4. За результатами розслідування протягом 1 робочого дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше чим через 3 робочих дні після створення Комісії.

5. Ректор академії зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

Реагування на доведені випадки булінгу

1. На основі рішення комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), яка кваліфікувала випадок як булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, – ректор академії повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) (далі – Заходи).

2. Заходи здійснюються заступником ректора з виховної роботи у взаємодії з практичним психологом закладу та затверджуються ректором закладу.

3. З метою виконання заходів можна запроваджувати консультаційні години у практичного психолога, створювати скриньки довіри, оприлюднювати телефони довіри.

Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

«Стаття 173 п.4» . Булінг (цькування) учасника освітнього процесу.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, – тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів

доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шестидесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення ректором закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

Алгоритм реагування на доведені випадки булінгу

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) у Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради та Харківському педагогічному фаховому коледжі та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

1. У день подання заяви видається наказ по закладу освіти про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб.

2. Створюється комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) зі складу педагогічних працівників (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьків постраждалого та булера, керівника закладу освіти та скликається засідання.

3. Комісія протягом 10 днів проводить розслідування та приймає відповідне рішення:

- якщо Комісія визнає, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять системний характер, про це повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальна превенція) та Служба у справах дітей;

- якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згоден з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою.

4. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів Комісії.

5. Кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), за наявності — спостерігачі зобов'язані виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

Стаття 173-4. Булінг (цькування) учасника освітнього процесу (Кодекс України про адміністративні правопорушення)

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються

стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, – тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Штрафи, які передбачено згідно діючого законодавства.

Якщо правопорушення вчинили неповнолітні до 16 років, штраф сплачуватимуть батьки.

(зразок)

Додаток

до Порядку реагування на випадки булінгу (цькування)

ПРОТОКОЛ N _____

засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

" ____ " _____ 20__ р.

Час _____ год _____ хв

Підстава:

_____

_____

(від кого і коли надійшло заява або повідомлення про випадок булінгу
(цькування))

_____

(стислий зміст заяви або повідомлення)

_____

_____

_____

_____

Присутні:

Члени комісії (_____ осіб) згідно з наказом про склад комісії від
_____ N _____:

_____

_____

Інші особи (_____ осіб):

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання

II. Розгляд питань Порядку денного засідання

III. Ухвалили рішення про потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах

(опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання)

заходи для усунення причин булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

рекомендації для педагогічних (науково-педагогічних) працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)
рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії

Секретар
